

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 8CoPr/1/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8114200015
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 03. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Kandriková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8114200015.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Kandrikovej a členov senátu JUDr. Branislava Brezu a JUDr. Michala Boroňa v spore žalobcu: I.. R. G., M.. XX.XX.XXXX, Q. Z. Č.. XX, XXX XX U. X, právne zastúpeného advokátom JUDr. Gáborom Szárázom, so sídlom Garbiarska 20, Stará Ľubovňa, proti žalovanému: Štatistický úrad Slovenskej republiky, so sídlom Miletičova č. 3, 824 67 Bratislava 26, IČO: 00 166 197, právne zastúpenému advokátskou kanceláriou IURISTICO s.r.o., so sídlom Štefánikova 26, 040 01 Košice, IČO: 36 588 041, o vyslovenie neplatnosti výpovede zo štátnozamestnaneckého pomeru, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov č. k. 9Cpr 1/2014-72 zo dňa 18.08.2014 jednohlasne takto

rozhodol:

- I. Potvrdzuje rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby v časti o určenie, že výpoveď č. XXX/II. -XXXX/XXXX z 25.10.2013 daná žalobcovi je neplatná a vo výroku o trovách konania.
- II. Nepriznáva žalovanému náhradu trov odvolacieho a dovolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) zamietol žalobu a nepriznal žalobcovi náhradu trov konania.
2. Citoval ustanovenia § 38 ods. 1 písm. a), § 39 ods. 1, § 46 ods. 1 písm. b), § 47 písm. b) a c), § 48 ods. 1 a 2, § 50, § 120, § 121 ods. 1 a 2 a § 129 ods. 1 a 2 zákona č. 400/2009 Z. z. o štátnej službe, § 2 ods. 1, § 40 ods. 8, § 61 ods. 2 a § 77 zákona č. 311/2001 Z. z. o štátnej službe.
3. V odôvodnení okrem iného uviedol, že žalobca bol zamestnaný u žalovaného vo funkcii štátny radca a zároveň bol vedúcim zamestnancom. Na základe organizačnej zmeny č. ROZ - X/XXXX, s ktorou bol žalobca oboznámený a ktorá bola vyhotovená v písomnej podobe orgánom zamestnávateľa na to oprávneným, dňom 31.12.2013 dochádza k zrušeniu oddelenia, na ktoré bol zaradený žalobca pre výkon štátnej služby a zároveň ktoré viedol ako vedúci zamestnanec. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že zo strany žalovaného bol dodržaný celý postup dania výpovede, a to: organizačná zmena, prijatá štatutárnym orgánom ŠÚ SR, ktorá rušila organizačný útvar - oddelenie vedené žalobcom, existencia zákonného dôvodu výpovede, pretože došlo k zrušeniu štátnozamestnaneckého miesta žalobcu, neexistencia voľného štátnozamestnaneckého miesta, na ktoré by žalobca mohol byť preradený a na ktorom by vykonával rovnakú funkciu ako funkciu, ktorú musel opustiť v dôsledku výpovede, písomne daná výpoveď bola skutkovo dostatočne odôvodnená a je z nej zrejmé, že výpoveď sa dáva v dôsledku organizačnej zmeny, oboznámenie žalobcu s organizačnou zmenou a prerokovanie výpovede s odborovým orgánom. Dodal, že pokiaľ ide o námietku žalobcu, že bol osobou so zdravotným postihnutím, táto je irelevantná, pretože takýmto zamestnancom sa v zmysle subsidiárneho použitia Zákonníka práce myslí iba zamestnanec, ktorému bol priznaný invalidný dôchodok a súčasne

zamestnanec, ktorý túto skutočnosť zamestnávateľovi logicky pred daním výpovede oznámil. V tomto prípade žalobca vôbec netvrdil a už vôbec nepreukázal, že mu invalidný dôchodok priznaný bol a zároveň skutočnosť, že je osobou ZŤP oznámil žalovanému ako svojmu zamestnávateľovi až po daní výpovede.

4. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol tak, že žalobcovi náhradu trov konania nepriznal, nakoľko žalobca z dôvodu neúspechu právo na ich náhradu nemá a úspešný žalovaný náhradu trov konania nepožadoval, preto o nej nerozhodoval.

5. Proti tomuto rozsudku podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie. Považoval organizačnú zmenu č. ROZ - X/XXXX, na základe ktorej dostal výpoveď, za urobenú v rozpore s dobrými mravmi. Organizačná zmena mala na neho taký dopad, že sedem mesiacov pred odchodom na dôchodok dostal výpoveď, bez možnosti zostať v štátnozamestnaneckom pomere u žalovaného, hoci u neho pracoval k jeho spokojnosti od 17.02.1992. Oponoval, že súd prvej inštancie si nekriticky osvojil tvrdenie žalovanej strany, t.j. že u žalovaného na Štatistickom úrade Slovenskej republiky neexistovalo žiadne voľné štátnozamestnanecké miesto, na ktoré by mohol byť preradený a na ktorom by vykonával rovnakú funkciu, ako funkciu, ktorú vykonával do prijatia organizačnej zmeny č. ROZ-X/XXXX zo dňa 17.10.2013. Žalobca namietal nesprávny postup žalovaného, keďže v januári 2014 na svojej internetovej stránke vyhlásil výberové konanie na najmenej štyri nové miesta na funkciu štátny radca, hoci on tesne predtým pre nadbytočnosť a neexistenciu voľného miesta dostal výpoveď. Navrhol rozsudok zrušiť, alternatívne ho zmeniť a žalobe vyhovieť.

6. Žalovaný v podanom vyjadrení namietal, že nie je rozhodujúca existencia akéhokoľvek voľného miesta, ale iba vhodného miesta. Poukázal na ust. § 205a zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku, v zmysle ktorého na dôkazy a tvrdenia žalobcu v podanom odvolaní o existencii voľných pracovných miest nie je možné prihliadať. Štátnozamestnanecké miesta v inej obci, navyše tak výrazne vzdialenej (U - Q.), nemožno považovať za vhodné pre splnenie zákonnej ponukovej povinnosti. Zároveň poukázal na to, že žalobcovi počas plynutia výpovednej doby bolo ponúknuté voľné štátnozamestnanecké miesto vo funkcii radca v Ž. M. W., na ktoré nereflektoval. Navrhol potvrdiť rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny a nahradiť trovy odvolacieho konania.

7. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku, ďalej len „CSP“) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli a webovej stránke odvolacieho súdu a dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je vecne správne.

8. O odvolaní voči napadnutému rozsudku súdu prvej inštancie č. k. 9Cpr/1/2014-72 zo dňa 18.08.2014 už skôr rozhodol tunajší súd rozsudkom č. k. 6Copr/4/2017-211 zo dňa 26.09.2017, a to tak, že výrokom I. pripustil späťvzatie žaloby v časti o určenie, že pracovný pomer trvá, v tejto časti rozsudok zrušil a zastavil konanie, výrokom II. zmenil rozsudok súdu prvej inštancie v prevyšujúcej časti tak, že určuje výpoveď č. XXX/II - XXXX/XXXX z 25.10.2013 danú žalobcovi za neplatnú a výrokom III. uložil žalovanému uložiť povinnosť uhradiť žalobcovi trovy konania vo výške 709,91 eura JUDr. Gáborovi Szárazovi do 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Tunajší súd v tomto rozsudku vychádzal z právneho záveru, že splnenie ponukovej povinnosti, ak v čase dania výpovede voľné pracovné miesto existuje, nemôže byť determinované bydliskom zamestnanca, resp. miestom predchádzajúceho výkonu práce, nebodaj počtom rokov zostávajúcich do dôchodku. Konštatoval, že tým, že žalovaný neponúkol žalobcovi voľné miesto z obvodu Q., porušil zákonnú ponukovú povinnosť, z ktorého dôvodu je výpoveď neplatná.

9. Voči rozsudku tunajšieho súdu č. k. 6Copr/4/2017-211 zo dňa 26.09.2017 v rozsahu výrokov II. a III. podal žalovaný dovolanie. O podanom dovolaní rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením tak, že napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia. Dovolací súd sa stotožnil s názorom žalovaného, že odvolací súd pri rozhodovaní prehliadol odlišnosti ustanovení zákona č. 400/2009 Z.z., nesprávne interpretoval § 47 písm. c/ zákona č. 400/2009 Z. z. o štátnej službe a v dôsledku toho rozhodol vecne nesprávne.

10. Podľa § 455 CSP, ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu.

11. Podľa § 38 ods. 1 písm. a) zákona č. 400/2009 Z.z. o štátnej službe vykonávanie funkcie vedúceho zamestnanca sa skončí dňom zrušenia organizačného útvaru, ktorý riadi vedúci zamestnanec v služobnom úrade.

12. Podľa § 39 ods. 1 zákona č. 400/2009 Z. z. o štátnej službe, štátneho zamestnanca v stálej štátnej službe, ktorý bol odvolaný z funkcie vedúceho zamestnanca podľa § 37 alebo ktorého funkcia vedúceho zamestnanca sa skončila na základe zákona podľa § 38, zaradí služobný úrad s jeho súhlasom na vykonávanie štátnej služby na štátnozamestnanecké miesto v tom istom odbore štátnej služby a na tú istú funkciu (§ 29), ak sa štátny zamestnanec nedohodne so služobným úradom inak.

13. Podľa § 46 ods. 1 písm. b) zákona č. 400/2009 Z. z. o štátnej službe, štátnozamestnanecký pomer možno skončiť výpoveďou.

14. Podľa § 47 písm. b) zákona č. 400/2009 Z. z. o štátnej službe, služobný úrad môže dať štátnemu zamestnancovi výpoveď, ak sa zrušuje alebo zrušilo štátnozamestnanecké miesto, služobný úrad nemá pre štátneho zamestnanca iné vhodné štátnozamestnanecké miesto alebo štátny zamestnanec nesúhlasí s trvalým preložením v služobnom úrade a nedohodne sa so služobným úradom inak.

15. Podľa § 47 písm. c) zákona č. 400/2009 Z. z. o štátnej službe, služobný úrad môže dať štátnemu zamestnancovi výpoveď, ak štátneho zamestnanca, ktorý bol odvolaný z funkcie vedúceho zamestnanca podľa § 37 ods. 1 alebo ods. 3 písm. a) alebo ktorého funkcia vedúceho zamestnanca sa skončila na základe zákona podľa § 38, nemožno zaradiť na vykonávanie štátnej služby na štátnozamestnanecké miesto v tom istom odbore štátnej služby a na tú istú funkciu (§ 29), pretože služobný úrad takéto štátnozamestnanecké miesto nemá, a štátny zamestnanec sa nedohodne so služobným úradom inak.

16. Žalobca v odvolaní argumentoval, že nemožnosť zamestnanca zamestnať znamená absolútnu nemožnosť. Zamestnávateľ má povinnosť ponúknuť akékoľvek voľné miesto, ktoré je k dispozícii a nielen miesto zodpovedajúce pôvodnej pracovnej zmluve, prípadne jeho kvalifikácii.

17. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu s poukazom na uplatnené odvolacie dôvody a na odôvodnenie preskúmaného rozsudku bolo posúdiť, či súd prvej inštancie rozhodol vecne správne, pokiaľ zamietol žalobu žalobcu o určenie, či výpoveď č. XXX/II. - XXXX/XXXX zo dňa 25.10.2013, ktorá bola daná žalovaným žalobcovi, je neplatná. Vo vzťahu k určeniu, že štátnozamestnanecký vzťah medzi účastníkmi konania trvá naďalej, žalobca vzal žalobu späť a žiadal zastaviť konanie. O čiastočnom späťvzatií žaloby rozhodol tunajší rozsudkom č. k. 6Copr/4/2017 zo dňa 26.09.2017 v dovolaní nenapadnutom výroku I. tak, že pripustil späťvzatie žaloby v časti o určenie, že pracovný pomer trvá, v tejto časti rozsudok zrušil a zastavil konanie.

18. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že zo strany žalovaného ako zamestnávateľa boli splnené zákonné podmienky dania výpovede podľa § 47 písm. c) zákona č. 400/2009 Z. z. o štátnej službe a to: a/ organizačná zmena prijatá štatutárnym orgánom žalovaného, ktorá rušila oddelenie vedené žalobcom, b/ existencia zákonného dôvodu výpovede, pretože došlo k zrušeniu štátnozamestnaneckého miesta žalobcu, c/ neexistencia voľného štátnozamestnaneckého miesta, na ktoré by žalobca mohol byť preradený a na ktorom by vykonával dovtedajšiu funkciu, d/ písomná výpoveď skutkovo dostatočne odôvodnená, z ktorej je zrejmé, že bola daná v dôsledku organizačnej zmeny, e/ oboznámenie žalobcu s organizačnou zmenou a f/ prerokovanie výpovede s odborovým orgánom.

19. Z vykonaného dokazovania súdu prvej inštancie je nesporné, že žalobca bol dňa 01.04.2004 vymenovaný za predstaveného vedúceho oddelenia Š. V. B. P. U.. Listom zo dňa 25.10.2013 bola žalobcovi v zmysle § 47 písm. c) zákona č. 400/2009 Z.z. daná výpoveď zo štátnozamestnaneckého pomeru z dôvodu, že rozhodnutím predsedu ŠÚ SR o organizačnej zmene č. ROZ-X/XXXX bude dňom 31.12.2013 zrušené Oddelenie štatistiky energetiky na pracovisku ŠÚ SR v U. a miesto vedúceho tohto oddelenia, ktoré zastáva žalobca.

20. Zákon o štátnej službe upravuje tzv. ponukovú povinnosť zamestnávateľa pri výpovedi v zmysle ust. § 47 písm. c), ktorej splnenie je hmotnoprávnou podmienkou platnosti výpovede. Zamestnávateľovi dáva dve alternatívy. Po prvé, ak nemá možnosť zamestnanca naďalej zamestnávať, čo treba vykladať tak, že nemá pre zamestnanca žiadnu prácu (ide tu o tzv. absolútnu nemožnosť zamestnanca ďalej zamestnávať), ponukovú povinnosť nemá. Po druhé, ak zamestnanca možno zaradiť na vykonávanie štátnej služby na štátnozamestnanecké miesto v tom istom odbore štátnej služby a na tú istú funkciu (§ 29), je povinný predtým než dá zamestnancovi výpoveď, túto prácu zamestnancovi ponúknuť, inak nie je splnená ponuková povinnosť a výpoveď je preto neplatná.

21. Vo vzťahu k odvolacím námietkam žalobcu o povinnosti žalovaného ponúknuť mu akékoľvek voľné miesto, ktoré je k dispozícii, odvolací súd poukazuje na právny záver Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorý sa v zrušujúcom uznesení priklonil k záveru súdu prvej inštancie, keď konštatoval, že z porovnania ustanovení § 47 písm. b/ a c) zákona č. 400/2009 Z.z., je zrejmé, že § 47 písm. b/ tohto zákona č. 400/2009 Z.z. sa vzťahuje všeobecne na široký okruh štátnych zamestnancov, a to tých, ktorí nie sú štátnymi zamestnancami uvedenými v § 47 písm. c/ zákona č. 400/2009 Z.z. Na rozdiel od toho sa § 47 písm. c/ zákona č. 400/2009 Z.z. vzťahuje na užší okruh štátnych zamestnancov, a to na zamestnancov, ktorí boli vo funkcii „vedúceho štátneho zamestnanca“. Na základe toho konštatoval, že vzhľadom na túto odlišnosť je inak upravená aj ponuková povinnosť zamestnávateľa v prípade výpovede zo štátnozamestnaneckého pomeru danej zamestnancovi a výpovede danej vedúcemu štátnemu zamestnancovi. Uvedené ho viedlo k záveru, že pri výpovedi danej vedúcemu štátnemu zamestnancovi v zmysle § 47 písm. c) zákona č. 400/2009 Z.z. sa ponuková povinnosť zamestnávateľa vzťahuje výlučne na také štátnozamestnanecké miesto, ktoré zodpovedá tomu istému odboru štátnej služby a tej istej funkcii vedúceho štátneho zamestnanca a ktoré sa (zároveň) nachádza v mieste jeho pravidelného vykonávania štátnej služby.

22. Na základe uvedeného preto odvolací súd dospel k záveru, že žalovaný nebol povinný žalobcovi ponúknuť všetky voľné štátnozamestnanecké miesta, ktoré u neho existovali v čase podania výpovede žalobcovi, iba tie, ktoré zodpovedali odboru štátnej služby žalobcu, jeho funkcii podľa § 29 zákona č. 400/2009 Z. z. a nachádzali sa v mieste pravidelného vykonávania štátnej služby žalobcu. Takým zákonným podmienkam neodpovedali dve voľné pracovné miesta v Q., a to miesto štátneho radcu na sekcii všeobecnej metodiky a registrov a miesto odborného radcu na pracovisku štatistického úradu. Pokiaľ žalovaný nemal v zmysle § 47 ods. 1 písm. c) zákona č. 400/2009 Z. z. o štátnej službe žiadne vhodné štátnozamestnanecké miesta pre žalobcu, jeho ponuková povinnosť sa neuplatnila, a teda výpoveď z tohto dôvodu nie je neplatnou. Správne tak súd prvej inštancie zamietol žalobu žalobcu o určenie neplatnosti výpovede č. XXX/II. -XXXX/XXXX danej dňa 25.10.2013 žalovaným žalobcovi.

23. Za toho stavu odvolací súd napadnutý rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby v časti o určenie, že výpoveď č. XXX/II. -XXXX/XXXX z 25.10.2013 daná žalobcovi je neplatná a v súvisiacom výroku o trovách konania ako vecne správny potvrdil (§ 387 ods. 1 CSP).

24. O trovách odvolacieho a dovolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1, § 453 ods. 3 CSP v spojení s § 257 CSP. Dôvodom takéhoto rozhodnutia o trovách konania bola skutočnosť, že z konečného (celkového) hľadiska vo veci samej bol síce úspešný žalovaný, ktorý by mal preto nárok na náhradu trov odvolacieho a dovolacieho konania, avšak v prejednávanom spore odvolací súd zistil dôvody hodné osobitného zreteľa pre nepriznanie mu náhrady trov konania.

25. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

26. Podľa § 257 CSP, výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

27. Zmyslom a účelom náhrady trov konania v konaní pred všeobecným súdom je poskytnúť úspešnej strane alebo strane, ktorej to priamo priznáva zákon, náhradu tých trov konania, ktoré vo vecnej a časovej súvislosti s konaním musela alebo bude musieť nepochybne zaplatiť, pričom by ich nemusela zaplatiť, ak by tu nebolo konanie pred všeobecným súdom. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania sa vychádza zo zásady zodpovednosti za výsledok. Táto zásada sa neuplatní vtedy, ak sú splnené podmienky pre postup podľa § 257 CSP.

28. Zásada procesnej zodpovednosti za zavinenie sa uplatňuje pre každé konanie. Ustanovenie § 257 CSP predstavuje odchýlku od zásady zodpovednosti za výsledok (§ 255 CSP) a od zásady zodpovednosti za zavinenie (§ 256 ods. 1 CSP). Súd výnimočne neprizná náhradu trov konania, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa.

29. Pri skúmaní, či sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, súd prihliada v prvom rade k majetkovým, sociálnym, osobným a ďalším pomerom všetkých strán sporu; pritom treba vziať na zreteľ nielen pomery toho, kto by mal hradiť trovy konania, ale je nutné tiež uvážiť, ak by sa také rozhodnutie dotklo najmä majetkových pomerov oprávneného účastníka. Významné sú tiež okolnosti, ktoré viedli k súdnemu uplatneniu nároku, postoj účastníkov v priebehu konania a ďalšie. (I.ÚS 188/08 Sb. 49).

30. V ust. § 257 CSP je fixované moderačné absolučné právo súdu zmierniť dôsledky právnych noriem upravujúcich platenie a náhradu trov konania. Je výrazom toho, že tam, kde zákon nemôže byť natoľko kazuistický, aby postihol celú rozmanitosť života, dotvára sa právo sudcovským výkladom. Zákon stanovuje všeobecné podmienky, za ktorých môže dôjsť rozhodnutím súdu k inému záveru, než vyplynul z dispozitívnej právnej normy.

31. Odvolací súd vzhliadol dôvod hodný osobitného zreteľa v tom, že na jednej strane vystupoval žalobca, s ktorým tesne pred odchodom do dôchodku bol skončený pracovný pomer, a na strane druhej štátny orgán napojený na štátny rozpočet, ktorého nepriznanie náhrady trov konania tak výrazne nezaťažuje, ako keby tomu bolo opačne.

32. Uvedené skutočnosti zohľadnil odvolací súd pri rozhodovaní o trovách odvolacieho a dovolacieho konania a postupom podľa § 257 CSP náhradu týchto trov konania žalovanému nepriznal.

33. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).